

Studiu de specialitate

Abordarea conținuturilor învățării la clasa I din perspectiva transdisciplinarității

*Prof. înv. primar Gulin Ioana
Școala Gimnazială Brănești, Timiș*

Educația este o comoară ascunsă, care trebuie pusă în serviciul individului și al colectivității, una dintre cheile de intrare în secolul marcat de amploarea revoluției științifice și tehnice și de explozia informațională.

Ca puncte de plecare pentru introducerea unui nou tip de educație sunt evidențiate patru imperative ale societății viitoare, care, traduse în termeni didactici, ar fi:

- a învăța să cunoști;
- a învăța să faci;
- a învăța să trăiești alături de ceilalți;
- a învăța să exiști.

Spre a răspunde provocărilor timpului, demersul didactic va începe de timpuriu cu a învăța să cunoști în viziunea transdisciplinară, ceea ce înseamnă să stabilești conexiuni între diferite cunoștințe, între cunoștințe și semnificațiile lor intrinseci. Importantă este nu acumularea enormei cantități de informații, ci capacitatea elevului de a pătrunde esența demersului didactic.

A învăța să faci înseamnă învățarea creativă, învățarea punerii în practică a cunoștințelor însușite. Aceasta implică, totodată, respectarea normelor ce reglementează raporturile dintre membrii aceleiași colectivități, înțelegerea permanentă a celuilalt, necesitatea de a trăi alături de ceilalți. Atunci când se predau succesiv diferite concepte și principii în interiorul aceleiași discipline, abordarea este intradisciplinară.

Exemplu: La clasa I Abecedar: sunetul și litera Z se asociază cu venirea berzelor. Se asociază deci cunoștințele despre sunet – literă – cu cele despre berze, păsări, iar intuiția este dirijată spre înțelegerea fenomenului primăvara-schimbări din natură, semne specifice, plante, păsări etc.

La abordarea intuitivă a altei planșe se remarcă zebra–ca trecere pentru pietoni-, subliniind sensurile diferite ale aceluiași cuvânt. De asemenea, prin diferite tipuri de exerciții ca: formularea de exerciții pornind de la un cuvânt cu mai multe sensuri, căutarea unor cuvinte cu sens opus sau apropiat, descrierea unui obiect sau fenomen etc., sunt puse în evidență raporturile intradisciplinare din conținutul fiecărui obiect de studiu.

Abordarea interdisciplinară poate asocia matematica și specii literare mult îndrăgite de copii, ca în cazul ghicitorii următoare:

Rița Veverița

A strâns, săracuța, nuci nouă.

Două v-a dat vouă.

Socotiți deci, dragii mei:

Câte nuci i-au rămas ei?

Presărând operațiile matematice pe textul suport al unei povești sau poezii cu sarcini legate de alte discipline, copilul lucrează cu plăcere, fără a simți efortul depus. Dacă este pus să facă socoteli simple s-ar putea să se plictisească repede, făcând mereu același lucru, pe când introducerea unor astfel de texte matematice îi scoate din rutină și lucrează cu foarte multă plăcere.

Atunci când, prin mai multe discipline autonome, se abordează o temă, abordarea este pluridisciplinară.

Exemplu: La clasa I – Abecedar: Sunetul și litera v, V -Veverița.

Matematică. Problema: Într-un copac erau opt veverițe. Două dintre ele s-au speriat și au fugit.

Câte veverițe au rămas în copac?

Muzică. Cântecul-Veverița.